

Algemeen	
Onderwerp	Bijstellen aanpak verbeteren instroom, doorstroom en uitstroom jeugd
Verspreiden	Ja
Contactpersoon	Rik Post en Wendy van Neer
Eenheid	Beleid en Bestuur
E-mail	w.vanneer@regiogv.nl
Kenmerk	DOC23002053
Datum	13 september 2023

Voorstel

Nummer	Omschrijving
Voorstel 1.	Instemmen met het bijstellen van het plan van aanpak Wachttijden/IDU Jeugd op de beschreven onderdelen
Voorstel 2.	Opdracht geven aan de Regio om binnen de beschreven kaders de aanpak Verbeteren Instroom, doorstroom en Uitstroom Jeugd te coördineren.
Voorstel 3.	Instemmen met het onttrekken van €307.400 aan de reserve uitvoeringsprogramma's sociaal domein ter dekking van de specifieke projectkosten tot 31 december 2024
Voorstel 4.	Kennismaken van en reflecteren op de presentatie 'brandhaarden en punten waar we op willen focussen'

Behandeling

Datum	Overleg	Doel	Conclusie
21-09-23	Directie-overleg	Adviseren	
05-10-23	Portefeuillehoudersoverleg	Vaststellen	

Toelichting

Op 20 april 2023 heeft het PFHO Jeugd en Onderwijs ingestemd met het plan van aanpak Wachttijden en de intentie uitgesproken om de komende drie jaar uitvoering te geven aan het plan van aanpak. Hierbij is afgesproken om voor de financiering en de volgende fases separate voorstellen voor te leggen. Inmiddels is een eerste beeld beschikbaar vanuit de probleemanalyse. Hierop zal mondeling een toelichting gegeven worden aan de hand van bijlage 2. Daarnaast zijn er een aantal ontwikkelingen die aanleiding geven om het plan van aanpak bij te stellen en aan te vullen t.a.v. de inrichting van de programmastructuur en de financiering.

Inmiddels is een eerste beeld beschikbaar vanuit de probleemanalyse verbeteren instroom, doorstroom en uitstroom jeugd. Hierop zal mondeling een toelichting gegeven worden. Daarnaast zijn er een aantal ontwikkelingen die aanleiding geven om het plan van aanpak bij te stellen en aan te vullen. Tot slot is een besluit over de financiering gewenst.

Algemeen	
Onderwerp	Bijstellen aanpak verbeteren instroom, doorstroom en uitstroom jeugd
Verspreiden	Ja
Contactpersoon	Rik Post en Wendy van Neer
Eenheid	Beleid en bestuur
E-mail	w.vanneer@regiogv.nl
Kenmerk	DOC23002053
Datum	14 september 2023

Voorstel

1. Instemmen met het bijstellen van het plan van aanpak Wachttijden/IDU Jeugd op de beschreven onderdelen
2. Opdracht geven aan de Regio om binnen de beschreven kaders de aanpak Verbeteren Instroom, doorstroom en Uitstroom Jeugd te coördineren.
3. Instemmen met het onttrekken van €307.400 aan de reserve uitvoeringsprogramma's sociaal domein ter dekking van de specifieke projectkosten tot 31 december 2024
4. Kennismaken van en reflecteren op de presentatie 'brandhaarden en punten waar we op willen focussen'

Kernboodschap

Inmiddels is een eerste beeld beschikbaar vanuit de probleemanalyse verbeteren instroom, doorstroom en uitstroom jeugd. Hierop zal mondeling een toelichting gegeven worden aan de hand van bijlage 2. Daarnaast zijn er een aantal ontwikkelingen die aanleiding geven om het plan van aanpak bij te stellen en aan te vullen. Tot slot is een besluit over de financiering gewenst.

Aanleiding

Op 20 april 2023 heeft het PFHO Jeugd en Onderwijs ingestemd met het plan van aanpak Wachttijden en de intentie uitgesproken om de komende drie jaar uitvoering te geven aan het plan van aanpak. Hierbij is afgesproken om voor de financiering en de volgende fases separate voorstellen voor te leggen. Inmiddels is een eerste beeld beschikbaar vanuit de probleemanalyse. Hierop zal mondeling een toelichting gegeven worden aan de hand van bijlage 2. Daarnaast zijn er een aantal ontwikkelingen die aanleiding geven om het plan van aanpak bij te stellen en aan te vullen t.a.v. de inrichting van de programmastructuur en de financiering.

Doel

Aanscherpen van de aanpak verbeteren instroom, doorstroom en uitstroom Jeugd (voorheen aanpak wachttijden) en de benodigde financiering vrijgeven.

Ontwikkelingen

Capaciteit

Afgelopen periode was het wel mogelijk om een aantal keren te overleggen over de probleemanalyse en mensen te interviewen maar het vrijmaken van capaciteit om mee te werken aan projecten was zowel bij gemeenten als aanbieders niet mogelijk. Dit werd deels veroorzaakt door een gebrek aan financiering maar ook door andere werkzaamheden en verplichtingen. Om deze reden is de eerste verkennende fase uitgevoerd met capaciteit vanuit de Regio en het landelijke Team Aanpak Wachttijden. Om deze capaciteit in te zetten moest wel geprioriteerd worden. Dit heeft voor een (beperkte) vertraging gezorgd in met name inzet op de datalijn en de VIP-lijn. Tegelijkertijd kunnen deze twee lijnen nu gericht aan de slag.

Geen collegebesluit

Oorspronkelijk lag op 20 april een besluit voor om voor een langere periode financiering vrij te maken. Dit is in overleg met het Directieoverleg aangepast naar een beperktere periode met een garantstelling vanuit gemeenten waar collegebesluiten voor nodig waren. Deze ongebruikelijke aanpak bleek lastig te realiseren doordat er met terugwerkende kracht gebruik gemaakt zou moeten worden van budget

dat pas per 7 september beschikbaar zou komen. Er is daarom gekozen voor een pragmatische aanpassing op de planning en aanpak.

Tussenstand

Afgelopen periode is er een groot aantal interviews afgenomen en de opbrengsten hiervan zijn vervolgens geanalyseerd. Hiermee is er meer duidelijkheid gekomen over de ervaren probleemgebieden en kunnen we een aantal mogelijkheden om focus aan te brengen onderscheiden. Dit is de eerste stap in het trechteren en prioriteren. In de presentatie zal nader ingegaan worden op het beeld tot nu toe. Deze presentatie zal ook gedeeld worden met alle geïnterviewde stakeholders. Iedereen wordt daarbij bevraagd of de weergegeven brandhaarden en focuspunten herkenbaar en volledig zijn en geen onjuistheden bevatten. In de presentatie zijn ook een aantal genoemde oplossingen opgenomen omdat deze weergegeven wat de beelden nu zijn. Er wordt op dit moment **geen keuzes** gemaakt om de focuspunten op deze wijze op te lossen.

Inzicht wachttijden

Binnen het Digitaal Leefplein dat door consultants gebruikt wordt is een eerste ontsluiting van wachttijden gerealiseerd. Consultants kunnen per probleemgebied zien welke aanbieders gecontracteerd zijn, en wat de wachttijd is per leeftijdscategorie. Zowel het bijhouden door aanbieders als het breder ontsluiten voor verwijzers en inwoners vraagt doorontwikkeling.

Vervolg

Na de brede toets op deze eerste trechtering zal op basis van bundeling van de focuspunten die gezamenlijk (zie governance in de volgende paragraaf) als het meest logisch gezien wordt naar verwachting een viertal ontwikkelteams opgestart worden waarbinnen gezocht zal worden naar mogelijkheden om met de focuspunten aan de slag te gaan. Hierbij zal binnen het ontwikkelteam bekeken worden welk focuspunt het eerst aangepakt wordt. Binnen deze ontwikkelteams zullen vervolgens de pilots starten en zal ook gekeken worden of er reeds lopende pilots zijn die doorontwikkeld kunnen worden.

Aanpassingen op het plan van aanpak

Naamswijziging

Voorheen werd gesproken over de aanpak Wachttijden. Inmiddels heet dit programma binnen Gooi en Vechtstreek 'Verbeteren instroom, doorstroom en Uitstroom Jeugd' Afgekort IDU Jeugd. Aanpak wachttijden gaf een te beperkte focus voor de opbrengsten die we met de aanpak willen realiseren.

Governance

In het eerdere plan van aanpak is de projectstructuur nog onderbelicht gebleven.

De aanpak Instroom, doorstroom en uitstroom Jeugd wordt regionaal gecoördineerd in dual projectleiderschap door Rik Post en Wendy van Neer. Zij krijgen opdracht om het plan van aanpak tot 31 december 2024 uit te voeren waarbij geldt dat:

- Regionaal een initiatiefgroep gevormd wordt met een brede vertegenwoordiging vanuit de ketenpartners jeugd zoals gemeenten, aanbieders, onderwijs en overige verwijzers geformeerd. Binnen deze initiatiefgroep worden mensen bij elkaar gebracht met praktijkkennis, energie voor het onderwerp en die een aanjaagfunctie willen vervullen naar de eigen achterban. De ontwikkelteams worden vanuit de initiatiefgroep bemenst, waar nodig aangevuld met specifieke kennis.
- Prioritering van de focuspunten plaatsvindt met draagvlak vanuit de initiatiefgroep
- Pilots zonder bestuurlijke besluitvorming geaccordeerd mogen worden mits:
 - o er draagvlak is binnen het regionale team jeugd
 - o Ze passen binnen de projectbegroting
 - o er geen structurele verplichtingen uit voortvloeien
 - o er geen precedentwerking voor gemeenten vanuit gaat
 - o pilots informatie opleveren over de effecten en toepasbaarheid voor structurele oplossingen
- Periodiek een terugkoppeling gegeven wordt binnen Directieoverleg en Portefeuillehoudersoverleg

- Binnen de initiatiefgroep verbinding gelegd wordt met de overige opgaven uit de Hervormingsagenda en de ontwikkelingen Integraal Zorgakkoord. In Bijlage 1 wordt vanuit het Landelijk Team Aanpak Wachttijden toegelicht wat de verbanden tussen de Hervormingsagenda en deze aanpak zijn. Hoewel niet alles volledig van toepassing is op onze regio geeft het wel het belang van verbinden weer. De Hervormingsagenda is geborgd in ons uitvoeringsprogramma Jeugd en Onderwijs.
- Voor de aanbieders een projectleider/ambassadeur voor 8 uur per week wordt aangesteld die zorgt voor de verbinding.
- Er twee keer per jaar een bestuurlijke tafel georganiseerd wordt met een bestuurlijke vertegenwoordiging vanuit de ketenpartners jeugd zoals gemeenten, aanbieders, onderwijs en overige verwijzers. Voor dit overleg worden strategische vraagstukken geagendeerd en wordt uitwisselen van visies gestimuleerd.
- Er een datagroep ingericht wordt met deelnemers van gemeenten en regio en wellicht aanbieders om de ontwikkellijnen te faciliteren in de databehoefte en tegelijkertijd de beschikbaarheid van data te verbeteren.

Looptijd

Het plan van aanpak dat in april is voorgelegd loopt tot 1 mei 2024. Nu er enige vertraging op onderdelen is opgetreden en er tegelijkertijd een eerste focus aangebracht wordt is een looptijd tot 31 december 2024 passender.

Datalijn

Omdat ook bij Wmo en IZA behoefte is aan het ontsluiten van data en de beschikbaarheid te verbeteren wordt hiervoor een regionaal datateam gevormd waarbinnen gemeentelijke collega's voor een dag per week gedetacheerd worden, aangevuld met medewerkers van de Regio. Vanuit dit team zal ook de datalijn voor dit project bemenst worden. De vraagstukken t.a.v. data gaan verder dan de gegevens die beschikbaar zijn bij gemeenten. Ook gegevens over bijvoorbeeld omvang en gebruik kinderopvang, onderwijs en jeugdgezondheidszorg zijn noodzakelijk. Waar nodig en mogelijk wordt de datalijn versterkt met expertise vanuit de partners.

De datalijn is faciliterend aan de ontwikkelteams en heeft daarnaast een zelfstandige opgave t.a.v. het verbeteren van de beschikbare data. Hiermee heeft de datalijn drie opgaven:

- Verbeteren beschikbare beleids- en sturingsinformatie. Hierbij wordt uitgewerkt wat de behoefte is, hoe hierin voorzien kan worden en waar nodig wordt getoetst of koppelen toegestaan is. Tot slot wordt de data ontsloten.
- Inzicht voor verwijzers en inwoners in beschikbaarheid van zorg en ondersteuning. Hier is een gedegen analyse op de informatiebehoefte gewenst. Op basis hiervan kan de eerste opzet in het Digitaal Leefplein doorontwikkeld worden en/of kan gekeken worden naar andere oplossingen.
- Datavragen vanuit de deelprojecten. Zowel voor het helder krijgen wat precies de knelpunten zijn als ook voor het meten van de resultaten van pilots en het inschatten van de meerwaarde van structurele inbedding van oplossingsrichtingen is dataondersteuning nodig.

VIPP-lijn (verdieping in primair proces) of casuïstieklijn= leren vanuit casuïstiek

Vanuit het landelijke Team Aanpak Wachttijden kan op casusniveau ondersteuning ingezet worden. De VIPP-lijn is helpend om een vraagstuk nog helderder te krijgen Dit is van meerwaarde voor vraagstukken die niet (uitsluitend) vanuit data te onderbouwen zijn en het versterkt ook het draagvlak. Deze aanpak geeft inzicht in patronen binnen het samenwerken en kan duidelijk maken waarom bepaalde structuren niet helpend zijn. Voordat deze lijn ingezet wordt zal eerst duidelijk moeten worden waar de focus gelegd wordt. Er zijn afgelopen periode wel al een aantal verkende gesprekken gevoerd om kansen in kaart te brengen. Onder andere op complexe casuïstiek is er behoefte aan verheldering. Hierbij wordt nog gekeken hoe dit zich verhoudt tot de inzet van het RET. Het is niet de bedoeling om dingen dubbel te doen.

Bijgestelde begroting

Inmiddels is het mogelijk of financiering voor de aanpak te realiseren via de reserve voor de uitvoeringsprogramma's. Omdat het plan van aanpak en de looptijd bijgesteld worden en daarnaast ook een regionaal team jeugd ingericht wordt, verandert de financieringsbehoefte. Onderstaand is een bijgestelde begroting weergegeven met een looptijd tot 31 december 2024

Lasten	oktober 2023-december 2024
Projectorganisatie	
Ondersteuning Team Aanpak Wachttijden 1,5 fte-2fte	natura
Regionale beleidsregie	Regiobegroting
Strategisch communicatieadvies	2 u mnd Regiobegroting
Programmaleiding regionaal 0,5 fte	Regiobegroting
Programmaleiding vanuit zorgaanbieders 8 uur/week	€ 56.400
Programma en projectondersteuning 0,5 fte	Regiobegroting
Werkbudget (bijvoorbeeld vergaderkosten)	€ 10.000
Uitvoering communicatieplan (personeel)	
Inzet juridische, financiële of data expertise vanuit gemeenten (meedenkkracht)	regionale teams
Deelname initiatiefgroep	regionale teams
Bijdrage projectleider inwonerparticipatie	10.000
Vacatiegelden ervaringsdeskundigen	€ 500
Totaal projectorganisatie	€ 76.900
Uitvoering (deel-) projecten	
Capaciteit deelprojectleiders (aanvullend op inzet vanuit team Jeugd)	€ 160.000
Inzet gemeentelijke expertise tbv probleemanalyse (aanvullend op inzet vanuit team Jeugd)	capaciteit gemeenten
Inzet tbv uitvoering probleemanalyse	€ 15.000
Inzet communicatie middelen	€ 2.000
Ontwikkeling en uitvoering datavoorziening en monitoring (systeem)	€ 40.000
Faciliteren lerende beweging en kennisuitwisseling	€ 13.500
Totaal uitvoering deel projecten	€ 230.500
Totaal	€ 307.400

Argumenten

1. De eerste resultaten uit de probleemanalyse geven meer richting en leiden tot lichte bijstelling
2. De iteratieve werkwijze vraagt om stapsgewijs werken waarbij frequente kleinere besluiten nodig zijn. Het is belangrijk dat er binnen de kaders zo nodig vlot geschakeld kan worden. Daarnaast is het voor het draagvlak wenselijk dat de initiatiefgroep niet doorlopend afhankelijk is van besluitvorming binnen de gemeentelijke structuur waardoor de aanpak meer voelt als van alle stakeholders in het project.
3. Er is geld nodig om pilotprojecten en benodigde projectstructuur te bekostigen. De aanpak is omvangrijk maar hiermee wordt ook een groot aantal opgaven vanuit de Hervormingsagenda opgepakt. Zie bijlage 1.
4. Dit is de tussenstand zoals opgehaald na een groot aantal gesprekken met stakeholders in de regio en het is belangrijk dat de probleemanalyse en focus voor de volgende fase herkend en gedeeld worden

Financiën

Financiering wordt via de reserve uitvoeringsprogramma's gedekt.

Uitvoering

De analyse zal breed met stakeholders gedeeld worden en waar nodig nog aangescherpt waarna gevraagd zal worden om deel te nemen aan de initiatiefgroep en/of de ontwikkelteams.

Bijlage(n)

1. Relatie Hervormingsagenda met de aanpak wachttijden
2. Presentatie 'brandhaarden en punten waar we op willen focussen' (wordt nagezonden)

Relatie Hervormingsagenda Jeugd en Aanpak Wachtijden in beeld

Notitie opgesteld op verzoek van en in co-creatie met de regionale Programmaleiders
Aanpak Wachtijden jeugd en Team Aanpak Wachtijden – september 2023

1. Aanleiding

De Hervormingsagenda Jeugd is recentelijk vastgesteld voor de periode 2023 – 2028. Partijen gaan nu aan de slag om deze Hervormingsagenda concreet vorm te geven. In de regio's die samen met Team Aanpak Wachtijden werken aan de aanpak van wachtijden in de Jeugdhulp wordt al een duidelijke verbinding gelegd tussen de opgaven binnen deze aanpak en de verbetervoorstellen zoals genoemd in de Hervormingsagenda.

Vanuit de behoefte van die regio's is daarom hieronder in beeld gebracht waar de opgaven van de regio's en de verbetervoorstellen van de Hervormingsagenda elkaar overlappen en waar kansen liggen om synergie te creëren. Juist ook om te voorkomen dat innovaties en ontwikkelingen los van elkaar ingezet worden. In deze notitie wordt eerst de kern van de Aanpak Wachtijden geschetst om vervolgens per opgave van de Hervormingsagenda concreter te kijken waar de overlap zit.

2. Aanpak Wachtijden

Wachtijden in de jeugdzorg vormen een complex, onvoorspelbaar en gelaagd vraagstuk. De redenen dat wachtijden ontstaan zijn divers en wortelen zowel in de samenleving als in de inrichting en het aanbod van de zorg. Om te ontkomen aan symptoombestrijding, richten we ons in de aanpak op onderliggende oorzaken van wachtijden. Hiervoor is een duurzame systeemaanpak nodig, samen met alle betrokken partners in de regio. Hierbij zetten we onder meer in op betere organisatie en meer op de jeugdige, zijn/haar omgeving en professionals afgestemde interventies en innovaties.

Met de Aanpak Wachtijden wordt ingezet op afname van wachtijden door de instroom in jeugdzorg te beperken en door- en uitstroom te versterken. Maar ook op het effectiever inzetten van hulp en ondersteuning zodat jeugdigen sneller op de juiste plek terecht komen. Dit gebeurt door in de praktijk te werken in lijn met de regionale en bovenregionale opgaven, aan inhoudelijke oplossingen, gezamenlijk inzicht & overzicht te vergoten en door werkelijk te vernieuwen in de regio. En door het geleerde te delen en te borgen in een Leernetwerk van regio's. De reikwijdte van de aanpak is hiermee veel breder dan enkel wachtijden. De in gang gezette bredere beweging biedt als vliegwiel methodisch goede aanknopingspunten en goede kansen om bredere regionale opgave samen verder invulling te geven.

Kort gezegd kan de Aanpak Wachtijden bijdragen aan:

- I. **Organiseren → vliegwielwerking** c.q. breekijzer om het zorglandschap met de juiste randvoorwaarden en structuur te verbeteren in samenwerking tussen gemeenten, zorgaanbieders, verwijzers en onderwijs (hele systeem). Een programma bouwen dat realistisch, vernieuwend en duurzaam is, met benodigde flexibiliteit.

- II. **Operationaliseren** → **werk in de praktijk** aan inhoudelijke oplossingen door deze te verbinden aan lopende opgaven en voort te bouwen op lopende initiatieven met de expertise van Team Aanpak Wachttijden.
- III. **Inzicht en overzicht** → **behapbaar maken** van complexe opgaven:
 - Gedeeld beeld en daarmee gedeelde verantwoordelijkheid;
 - Samen kiezen wat waardevol is en daarmee focus en prioritering aanbrengen;
 - Maak slimmer gebruik van data door versterken van datagedreven werken.
- IV. **Vernieuwing** → een **methodiek** om in co-creatie op een iteratieve wijze (klein beginnen en opschalen wat werkt) aan complexe opgaven te werken, waarbij de jeugdige en professional altijd centraal staat.
- V. **Leren van regio's** → delen en borgen van geleerde lessen door vergroten c.q. versterken van het **netwerk** en daarmee te versnellen, adapteren en harmoniseren.

Op dit moment ondersteunt Team Aanpak Wachttijden zeven regio's, namelijk; Gooi & Vechtstreek, Holland Rijnland, IJsselland, Haarlemmermeer, Kennemerland (IJmond en Zuid-Kennemerland) en Centraal Gelderland. De pilotregio's Hart van Brabant, Rijnmond, Twente en Eindhoven hebben de aanpak inmiddels doorlopen en nemen nog deel aan het landelijk Leernetwerk. In oktober starten drie regio's met de Leerexpeditie, namelijk; West Brabant West, West Brabant Oost en Zaanstreek Waterland. Op dit moment zijn we in gesprek met andere regio's en nemen we op 21 september deel aan de bijeenkomst van de J42 waar de regio IJsselland onder andere inzoomt op het belang van het in samenhang oppakken en daarmee versterken van grote veranderopgaven zoals het aanpakken van wachttijden en de verbetervoorstellen uit de Hervormingsagenda.

3. Samenhang Hervormingsagenda/ Aanpak Wachttijden

Mede omdat in de Aanpak Wachttijden nadrukkelijk de verbinding wordt gelegd met de lopende opgaven in de regio, is er veel overlap tussen de Aanpak Wachttijden en de uitwerking van de Hervormingsagenda. Hieronder wordt de relatie tussen de verbetervoorstellen binnen de Hervormingsagenda en de Aanpak Wachttijden uiteengezet.

De werkwijze als vliegwiel

De inzet richt zich op het in gang zetten van een duurzame beweging om wachttijden aan te pakken. Zoals gezegd wordt de beweging ingezet langs vijf lijnen; Organiseer, Operationaliseer, creëer Inzicht & Overzicht, Vernieuw en Leer van elkaar. De kracht daarbij is dat alles in samenhang wordt gedaan. Daarmee wordt er een basis gelegd om een grote veranderopgave succesvol te laten zijn. Voor het merendeel van de opgaven binnen de Hervormingsagenda kan deze werkwijze ook stimulerend en ondersteunend werken.

Regio's die al aan de slag zijn met de Aanpak Wachttijden kunnen de verbetervoorstellen vanuit de Hervormingsagenda die nog opgepakt moeten worden goed laten aansluiten op de ingezette beweging en werkwijze. Door dit te doen wordt er geprofiteerd van de organisatiestructuur en daarmee randvoorwaarden die er gecreëerd zijn en met name van de kracht van het in samenhang oppakken van opgaven en projecten, zowel regionaal als bovenregionaal. Naast de verbetervoorstellen vanuit de Hervormingsagenda kunnen andere regionale en bovenregionale trajecten hier ook goed op aansluiten, omdat vanuit de Aanpak

Wachttijden breed wordt ingezet op de gehele keten en initiatieven en projecten elkaar versterken in deze samenhang. Het landelijk Leernetwerk waarop de regio's aangesloten zijn zorgt voor snellere harmonisatie en adaptatie doordat regio's van elkaar leren en ervaringen en opgedane inzichten met elkaar uitwisselen.

Regio's die nog niet zijn gestart kunnen de werkwijze gebruiken als breekijzer c.q. vliegwiel om het zorglandschap te verbeteren, in samenwerking tussen gemeenten, zorgaanbieders, verwijzers en onderwijs.

Inhoudelijke relatie

Niet alleen de werkwijze kan dienend zijn, ook op inhoud kent de Aanpak Wachttijden grote overlap met de verbetervoorstellen binnen de Hervormingsagenda. Hieronder gaan we per verbetervoorstel van de Hervormingsagenda kort in op de raakvlakken met de inhoudelijke thema's waarmee wordt gewerkt vanuit de Aanpak Wachttijden. Hierbij hebben we de volgorde aangehouden die ook in de Hervormingsagenda wordt gebruikt.

Het is hierbij belangrijk om te vermelden dat het niet de ambitie is om alles onder de Aanpak Wachttijden te scharen, integendeel. Maar door de relatie inzichtelijk te maken juist het appel te doen om gebruik te maken van wat er al is aan randvoorwaarden en wat er al loopt aan initiatieven, en om de dingen zoveel als mogelijk in samenhang te doen en daarmee te versterken. Ook belangrijk om te vermelden is dat de verbetervoorstellen Hervormingsagenda niet altijd in dezelfde mate worden aangeraakt vanuit de Aanpak Wachttijden en dat de thema's binnen de aanpak niet afzonderlijk maar vaak in samenhang worden opgepakt.

1. Reikwijdte: jeugdhulpplicht voor de meest kwetsbare jeugdigen en gezinnen

Tekst Hervormingsagenda: Jeugdhulp moet beschikbaar zijn voor jeugdigen en gezinnen in de meest kwetsbare situaties. Het moet voor jeugdigen en hun ouders helder zijn waarvoor ze in het kader van jeugdhulp bij de overheid terecht kunnen en waarvoor niet. Niet elke hulpvraag behoeft een zorgantwoord.

In veel regio's wordt er vanuit de Aanpak Wachttijden gewerkt aan de toegang van zorg en aan versterking van samenwerking en integratie van organisatie en dienstverlening. Zo wordt er geïnvesteerd in betere triage bij de verwijzers (gemeentelijke toegang, medische verwijzers en GI's). Ook wordt er door regio's geïnvesteerd in het anders vormgeven van de toegang van zorg, via bijvoorbeeld *Jeugdhuis* of *Transformatiepoli*. Deze investeringen hebben direct impact op toegang en op de instroom in specialistische jeugdzorg, op het beter benutten van lichtere vormen van zorg en van de mogelijkheden van het voorliggende veld en op beter passende, integrale zorg voor degenen die dat nodig hebben.

2. Jeugdhulp steviger verbinden aan aanpalende domeinen zoals het onderwijs, volwassenen-ggz en bestaanszekerheid

Tekst Hervormingsagenda: Het is van belang dat de problemen in de context van het gezin worden opgepakt. Niet altijd is jeugdhulp voor een kind de meest passende hulp, bijvoorbeeld omdat problemen worden veroorzaakt door stress of schulden van ouders, of door niet-passend onderwijs.

Wachttijden worden sterk beïnvloed door de context van het gezin, de wijze waarop onderwijs en kinderopvang geregeld is, door de problematiek rondom volwassen ggz, problemen rondom bestaanszekerheid.

In alle regio's wordt er vanuit de Aanpak Wachttijden in beeld gebracht in hoeverre deze thema's invloed hebben op de wachttijden en wat de belemmeringen hierin zijn. Het is een open deur: welke aanpak men ook kiest, men moet voorzien in een bredere kijk. In alle regio's wordt daarom ook ingezet op structurele samenwerking met bijvoorbeeld onderwijs, Veilig Thuis en volwassen GGZ.

3. Stevige lokale teams en toegang

Tekst Hervormingsagenda: Jeugdigen en hun ouders moeten voor jeugdhulp laagdrempelig en dicht bij huis terecht kunnen. Hiertoe moet worden ingezet op stevige lokale teams met voldoende kennis en expertise en verbinding met specialistische hulp. Teams die met ouders en jeugdigen kijken naar wat echt nodig is: die niet alleen toegang verlenen, maar zelf lichte hulp verstrekken, gericht op het versterken van het gewone leven en op de veerkracht van gezinnen en jongeren, die goed toegerust zijn het onderscheid tussen complexe en niet-complexe hulpvragen te maken.

In de regio's waar Team Aanpak Wachttijden ondersteunt zien we dat het probleem niet zozeer ligt bij het onderscheid maken tussen complexe en niet-complexe hulpvragen. De uitdaging is om samen met de cliënt vanuit een brede analyse aan te geven welke hulp het meest geschikt is voor de cliënt.

In de regio's die aan de slag zijn met de Aanpak Wachttijden wordt veelal ingezet op versterking van de toegang en stevige lokale teams die breder kijken en ook (be)handelen. Ook wordt er ingezet op het versterken van de verbinding met andere ketenpartners. Zie ook 1: *Reikwijdte*.

4. Terugdringen residentiële jeugdhulp: zo thuis mogelijk

Tekst Hervormingsagenda: Er wordt ingezet op het voorkomen van residentiële jeugdhulp om te zorgen dat jeugdigen die jeugdhulp nodig hebben zo thuis mogelijk kunnen opgroeien. Waar residentiële jeugdhulp toch nodig is, wordt verder getransformeerd naar een zo thuis mogelijke, regionaal georganiseerde, kleinschalige vorm.

In de Aanpak Wachttijden wordt er standaard gekeken naar de gehele keten: instroom, doorstroom en uitstroom: naar preventie, naar een goede analyse én voortdurend naar de context van de jeugdige. Voor een gereguleerde afbouw is het nodig dat er oog is voor de consequenties van de afbouw en dat de basis versterkt wordt met goede alternatieven.

Ondanks dat dit thema niet expliciet geraakt wordt binnen de Aanpak Wachttijden is de werkwijze wel dienend aan deze afbouw en kunnen andere initiatieven binnen de aanpak helpend zijn om deze basis te versterken en zwaardere zorg te voorkomen.

Ook geeft meer inzicht in wachttijden meer zicht op beschikbaarheid van zorg. De beweging vanuit de Aanpak Wachttijden ondersteunt bij het prioriteren en het maken van de juiste inhoudelijke keuzes, regionaal, maar ook bovenregionaal.

5. Kwaliteitsverbetering en blijvend leren

Tekst Hervormingsagenda: Jeugdigen en ouders moeten erop kunnen vertrouwen dat de zorg die zij ontvangen passend is en hen daadwerkelijk helpt. Er is steeds meer kennis over wat werkt in de jeugdhulp, maar deze is versnipperd beschikbaar en we passen haar lang niet altijd toe.

Landelijk wordt er, vanuit de Hervormingsagenda, door het NJi regie gevoerd op dit thema. Kwaliteitsverbetering: Door het kind, de jongere en de ouder consequent centraal te stellen in het ontwikkelen van interventies wordt ook bijgedragen aan verbetering van de kwaliteit van de zorg. Op deze wijze komen systeemwereld en leefwereld dichter bij elkaar.

Blijvend leren: In de regio's die aan de slag zijn met de Aanpak Wachtlijden wordt vanuit het Leernetwerk Aanpak Wachtlijden continu ingezet op blijvend leren zowel binnen de regio zelf als tussen regio's. Dit betreft zowel inzichten en initiatieven ten aanzien van inhoud als ten aanzien van data & monitoring.

6. Verbeteren van de organisatie en inkoop van specialistische jeugdzorg

Tekst Hervormingsagenda: Voor een groot aantal jeugdigen en gezinnen zijn (hoog)specialistische jeugdzorgvormen onvoldoende of niet tijdig beschikbaar. Daarom zijn maatregelen nodig die zien op verplichte regionale samenwerking en regionaal contracteren, landelijk contracteren en het verminderen van uitvoeringslasten van zowel gemeenten als jeugdzorgaanbieders.

Om de organisatie en inkoop van specialistische jeugdzorg te verbeteren, is het van belang naar de gehele keten te kijken. De inkoop van jeugdzorg moet in samenhang met de uitvoerende praktijk gebeuren waarbij wordt gestreefd naar een dekkend zorglandschap. Door vanuit de Aanpak Wachtlijden te kijken naar de volle breedte van in-, door- en uitstroom worden daar in de regio's veel lessen geleerd die kunnen helpen in het maken van de juiste keuzes voor inkoop en scherpere contractering. In de regio's die aan de slag zijn met de Aanpak Wachtlijden worden deze geleerde lessen opgehaald en gedeeld. Daarnaast wordt door de werkwijze van de Aanpak Wachtlijden (in)direct bijgedragen aan het versterken van regio's en bovenregionale samenwerking op transformatie.

7. Eenvoudigere uitvoering en inkoop, minder administratieve lasten en aanpak negatieve effecten marktwerking

Tekst Hervormingsagenda: Tijd en aandacht van professionals moeten primair uitgaan naar het daadwerkelijk verlenen van jeugdzorg. Hiervoor is het nodig dat de uitvoering en inkoop worden vereenvoudigd en negatieve effecten van marktwerking worden aangepakt.

Dit thema wordt indirect aangeraakt vanuit de Aanpak Wachtlijden in de regio. In de regio's die aan de slag zijn met de Aanpak Wachtlijden worden vanuit de praktijk veel lessen geleerd voor de (boven)regionale inkoop van jeugdhulp.

8. Verbeteren inzicht in het functioneren van het jeugdstelsel met data en monitoring

Tekst Hervormingsagenda: Voor tijdig (bij)sturen en leren binnen het jeugdstelsel is het essentieel goed zicht te hebben op de ontwikkelingen binnen het stelsel en de inhoudelijke, kwantitatieve en financiële effecten van beleid en best practices. De ambitie van de HA is te

komen tot betere kwaliteit en beschikbaarheid van data en een betere landelijke integrale monitoring, die inzicht genereert in de werking van het jeugdstelsel over de jaren heen.

Regio's die aan de slag zijn met de Aanpak Wachttijden werken aan het verkrijgen van meer inzicht in wachttijden. Dit gaat verder dan alleen de wacht/procestijden die zichtbaar gemaakt kunnen worden via het Berichtenverkeer (bv. via het gemeentelijk dashboard wachttijden) en betreft bijvoorbeeld ook de wachttijden in de gemeentelijke toegang. Dit is een knop waar gemeenten aan kunnen draaien.

De regio's nemen deel aan de Leercirkel data en hebben hiermee toegang tot goede praktijkvoorbeelden uit andere regio's zodat zij niet het wiel opnieuw hoeven uit te vinden. Definities en wijzen van uitvragen worden gedeeld en regio's bouwen voort op de in andere regio's opgedane kennis waardoor ze sneller tot monitorontwikkeling komen. Door uit de regionale praktijk lessen op te halen, kan Team Aanpak Wachttijden de Hervormingsagenda adviseren wat voor de regio's bruikbaar en haalbaar is.

Meer informatie over de Aanpak Wachttijden is te vinden op: [Aanpak Wachttijden | voor Jeugd & Gezin \(voordejeugdenhetgezin.nl\)](https://aanpakwachttijden.nl/voor-jeugd-gezin)